

L'impacte de la COVID-19 en la situació laboral de les persones de 45 anys o més de la comarca del Bages

Àrea de Desenvolupament Comarcal
Consell Comarcal del Bages

Gener 2021

formaBAGES

CONSELL COMARCAL
DEL BAGES

Ajuntament
de Manresa

Autor: Albert Marañón Ledesma

Àrea de Desenvolupament Comarcal

Consell Comarcal del Bages

Muralla de Sant Francesc, 24. 08241 Manresa

formabages@ccbages.cat

Gener de 2021

Amb el suport de:

**Diputació
Barcelona**

Diputació de Barcelona. Codi XGL: 20/Y/286213.

**Servei d'Ocupació
de Catalunya**

**Generalitat
de Catalunya**

**Unió Europea
Fons Social Europeu**
L'FSE inverteix en el teu futur

Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i l'FSE en el marc dels programes de suport al desenvolupament local.

Índex

04 **Introducció**

05 **Evolució de les persones
demandants d'ocupació de 45 anys o més**

05 Evolució general

08 Evolució per franjes d'edat

12 Evolució de les persones
demandants d'ocupació de 45 anys o més

14 Comparativa territorial

19 **Perfil dels demandants d'ocupació
de 45 anys o més**

22 **Conclusions**

23 **Notes metodològiques**

Introducció

El Consell Comarcal del Bages i l'Ajuntament de Manresa presenten l'informe "L'impacte de la COVID-19 en la situació laboral de les persones de 45 anys o més".

La pandèmia provocada per la COVID-19 ha tingut efectes en la situació laboral de moltes persones i els principals indicadors del mercat de treball. Per aquest motiu, resulta necessari analitzar quin ha estat l'impacte sobre la situació laboral de les persones de 45 anys o més i observar així si els efectes han estat diferenciats en funció de la franja d'edat.

L'informe s'estructura en dos grans apartats.

En primer lloc s'analitza l'evolució dels demandants d'ocupació +45 anys a la comarca del Bages des de l'any 2016 fins a l'actualitat així com mensualment durant el 2020. Així mateix s'ofereix una comparativa de les dades respecte la resta de comarques de la Catalunya Central i entre el conjunt de municipis de la comarca del Bages.

El segon apartat aborda el perfil de les persones demandants d'ocupació de 45 anys o més al Bages analitzant les dades segons sexe, nivell formatiu i sector d'activitat de la seva ocupació. Així mateix, es fa una comparativa entre les dades de desembre de 2019 i desembre de 2020, fet que permet analitzar quins han estat els canvis produïts en un any degut a la pandèmia de la Covid-19.

Tal com s'explica a l'apartat de notes metodològiques, és important assenyalar que tots els anàlisis s'han fet en base a les dades globals de demandants d'ocupació ja que permet conèixer amb més exactitud que les dades d'atur registrat quins han estat els efectes de la pandèmia. Com s'observarà a l'estudi el gran canvi al llarg del darrer any ha estat el creixement de persones en situació d'expedient de regulació temporal d'ocupació (ERTO).

D'acord amb l'Estatut dels treballadors¹ les persones en situació d'ERTO, a diferència de les que es troben a l'atur no són donades de baixa de la Seguretat Social i han d'estar inscrites com a demandants d'ocupació. D'aquesta manera doncs també queden contemplades en els anàlisis realitzats.

El projecte Ocupació +45 en el que s'emmarca aquest informe s'impulsa des de l'any 2018 per part de l'Ajuntament de Manresa i el Consell Comarcal del Bages amb el suport de la Diputació de Barcelona. L'objectiu principal del projecte és donar suport a la formació i a l'ocupació de qualitat per al col·lectiu de persones desocupades de 45 anys o més i residents a la comarca del Bages.

Així mateix, l'informe manté una estreta connexió amb les accions que s'impulsen des de la Taula de la Formació del Bages per a la millora de la formació de diversos col·lectius específics, entre els quals, les persones de 45 anys o més.

L'anàlisi dels principals indicadors del mercat de treball ha de permetre disposar d'una fotografia actualitzada que faciliti l'adaptació a la nova situació de les polítiques ocupacionals de l'Ajuntament i el Consell Comarcal dirigides a aquest col·lectiu.

¹Reial Decret 2/2015, de 23 d'octubre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors. Capítol III, Secció 3.

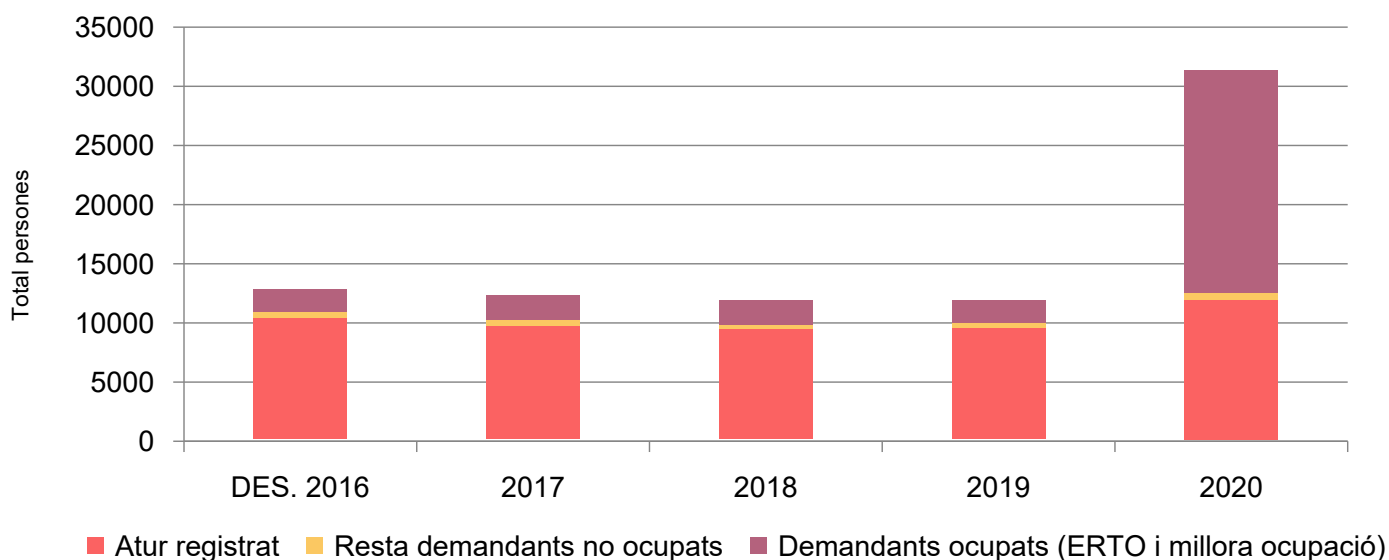
Evolució de les persones demandants d'ocupació de 45 anys o més

Evolució general

El mes de desembre de 2020 la comarca del Bages registrava un total de 31.401 persones com a demandants d'ocupació. Aquesta dada suposa un increment del 62%, prop del triple en termes totals, respecte el mateix mes de l'any anterior. Aquest fort augment suposa un brusc canvi de tendència respecte la dinàmica que es produïa des de l'any 2016. El nombre de persones demandants registrava una lleugera i progressiva disminució des de l'any 2016; entre el 2016 i el 2019 es registren un miler menys de persones com a demandants, fet que suposa una reducció del 8%.

En el darrer any s'han gairebé triplicat el nombre de demandants d'ocupació a la comarca del Bages.

Demandants d'ocupació Bages | 2016-2020

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Analitzant l'evolució mensual dins l'any 2020 observem clarament el motiu d'aquest increment sobtat. Entre els mesos de gener i febrer encara es va experimentar una lleugera disminució del nombre de demandants d'ocupació. Entre els mesos de febrer i març es trenca aquesta tendència i ja es produeix un increment de prop del 9% en el nombre de demandants.

És a partir del mes de març i abril en el que es produeix el sobtat i brusc creixement, coincidint clarament amb l'esclat a l'estat espanyol de la pandèmia sanitària provocada per la COVID-19.

El 14 de març de 2021 entrava en vigor l'estat d'alarma amb un confinament domiciliari total², i és clarament el punt d'inflexió en l'evolució de les dades.

L'increment és sobtat però també progressiu, malgrat al llarg dels mesos es relaxessin les restriccions sanitàries.

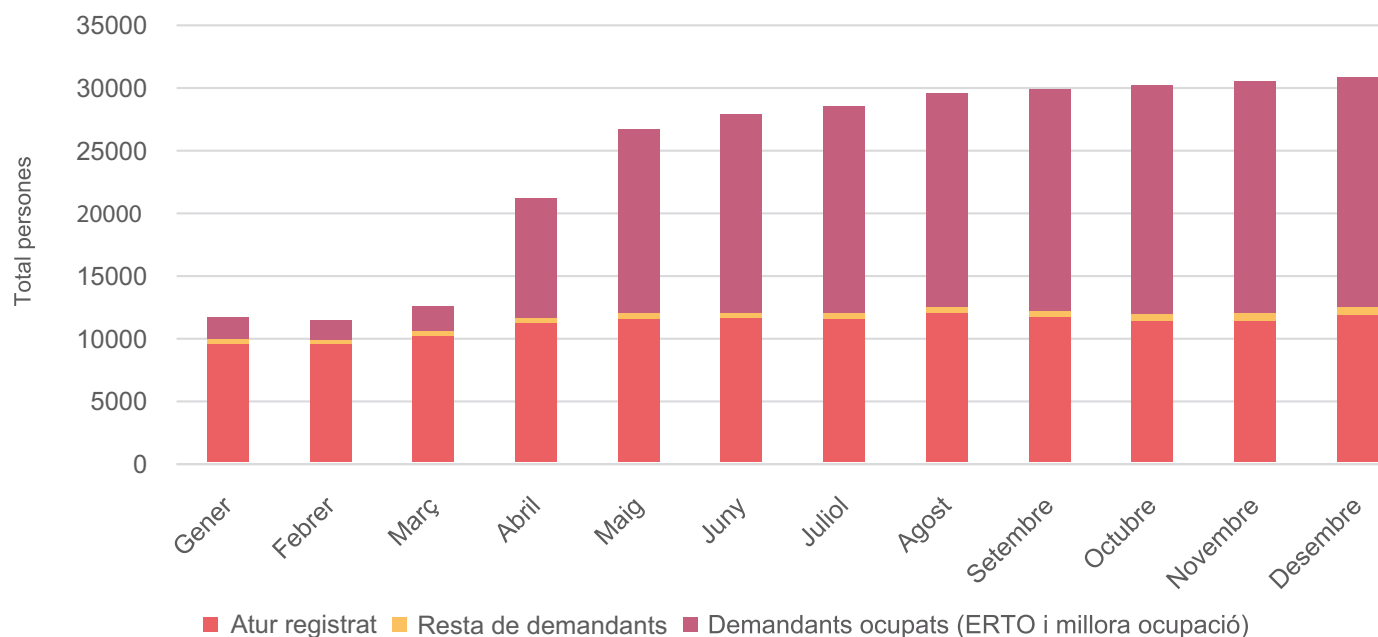
Entre els mesos de març i abril es produeixen uns increments del 40% i entre abril i maig del 20%. Tot i que amb molt menor mesura es segueixen produint increments fins a finals d'any, amb augments mensuals de prop de l'1%.

Tanmateix, de l'evolució de les dades es desprèn també un cert efecte estacional. Entre els mesos de maig i juny, i juliol i agost, tot i que es produeixen increments, són més tènues que en mesos anteriors.

El Decret d'Estat d'alarma marca un punt d'inflexió. Entre el març i l'abril de 2020 es van incrementar en un 40% els demandants d'ocupació.

²Reial Decret 463/20220, de 14 de març pel que es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

Demandants d'ocupació Bages | Any 2020

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Els canvis però, no es produeixen només en el nombre total de demandants si no especialment en la composició d'aquests segons la tipologia de demanda.

D'una banda les dades d'atur registrat entre els mesos de gener i desembre s'incrementen en un 19%. En el cas de demandants d'ocupació ocupats, categoria que inclou les persones en situació d'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació, en termes totals les dades es multipliquen per 10, i percentualment es produeix una variació del 90,5%.

És mes rere mes en la categoria de demandants ocupats en la que es registren els forts augments.

El brusc increment es produeix en demandants d'ocupació ocupats degut als ERTO provocats per la COVID-19.

Convé recordar que mitjançant els primers reials decrets després de la proclamació de l'estat d'alarma, les afectacions econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció provocades per la COVID-19, quedaven regulades mitjançant causes de força major via expedients de regulació temporal, i s'impedia l'extinció de contractes per aquestes raons.

Actualment, els ERTO per causes de la pandèmia resten vigents fins el proper 31 de maig de 2021.³

Aquest és el motiu pel qual el creixement dels demandants d'ocupació al llarg del darrer any es produeix especialment en demandants ocupats, i no en atur registrat. Cal assenyalar que malgrat en el còmput de dades ambdós casos es comptabilitzin plegats, a nivell individual per a cada persona existeixen diferències substancials. Una persona en situació d'ERTO no perd la feina, i per tant la seva prestació d'ocupació per ERTO no li resta del còmput de la seva prestació contributiva d'atur.

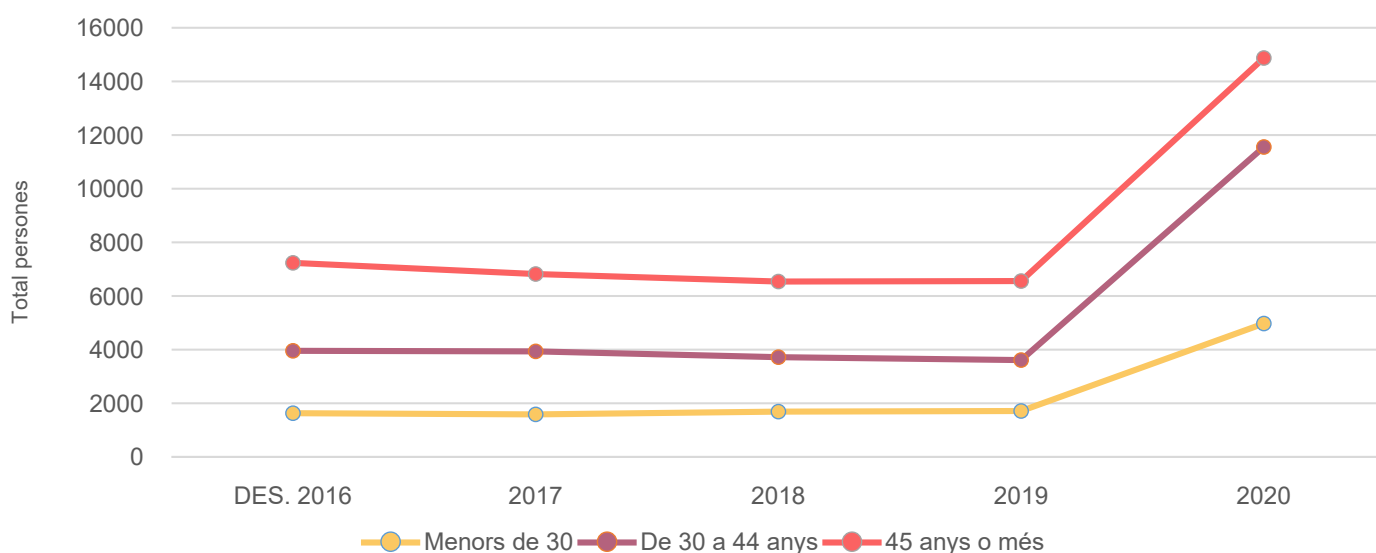
³Reial Decret Llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19. Art.22 i 23; Reial Decret Llei 9/2020, de 27 de març, pel que s'adopten mesures complementàries, en l'àmbit laboral, per paliar els efectes derivats de la COVID-19. Art.2; Reial Decret Llei 2/2021, de 26 de gener, de reforç i consolidació de mesures socials en defensa de l'ocupació. Art.1.

Evolució per franjes d'edat

Si realitzem l'anàlisi comparatiu entre les tres grans franjes d'edat, a grans trets observem una evolució força similar entre els anys 2016 i 2020, independentment de l'edat. La franja que agrupa major nombre de demandants és de 45 anys o més, 14.873 a desembre de 2020.

El nombre total de persones menors de 30 anys és el que ha tingut una evolució diferent. Entre els anys 2017 i 2018, mentre en altres franjes es reduïa el nombre de demandants, en aquesta ja s'incrementava en un 6%, i de desembre de 2019 a 2020, es registra un augment del 65%. Entre les persones de 30 a 44, la variació anual de 2019 a 2020 és del 69% i en el cas de la franja de 45 anys o més, un 56%.

Demandants d'ocupació Bages segons edat | Any 2016 - 2020

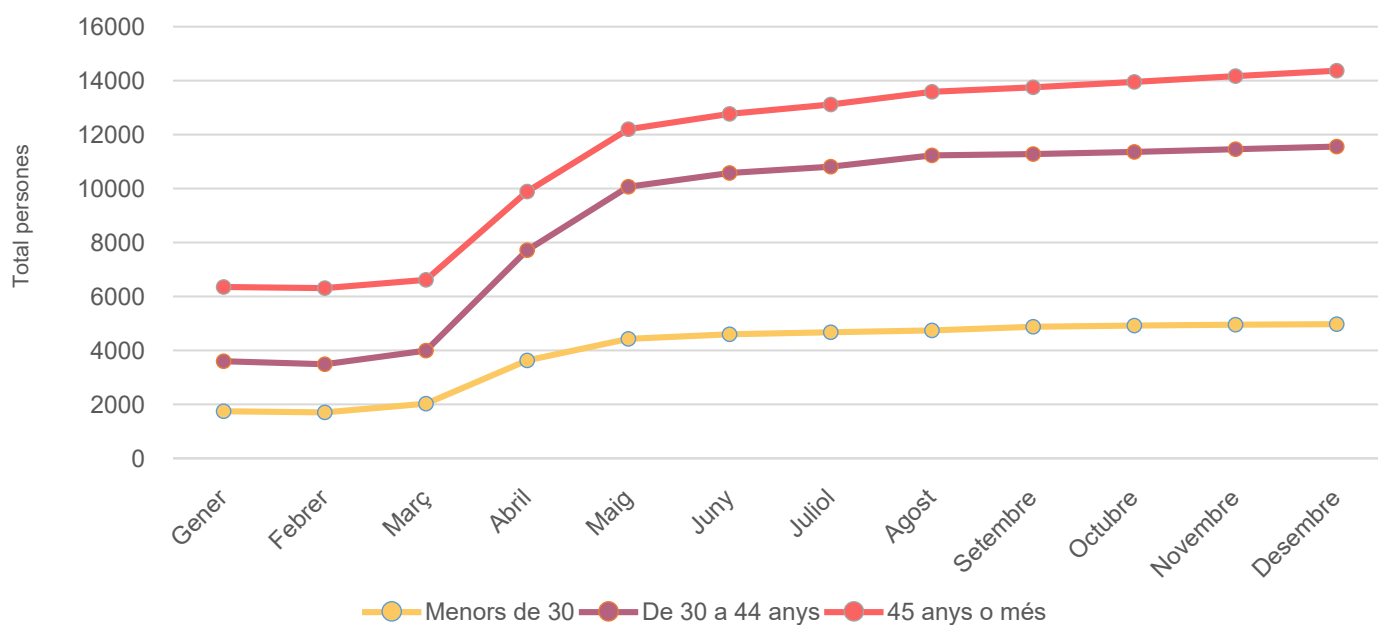
FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Dins l'any 2020 la tendència també és similar. Les franges d'edat en les que entre els mesos de març i abril s'experimenta un increment més acusat és entre els menors de 30 i 30-44 (+44% i +48% respectivament).

En el cas de la franja de 45 anys o més, entre aquests mesos l'augment va ser del 33%. Així mateix en el conjunt de l'any les variacions també han estat diferenciades.

Entre el gener i el desembre de 2020, menors de 30 anys +65%, 30-44 anys +69%, 45 anys o més 56% .

Demandants d'ocupació Bages segons edat | Any 2020

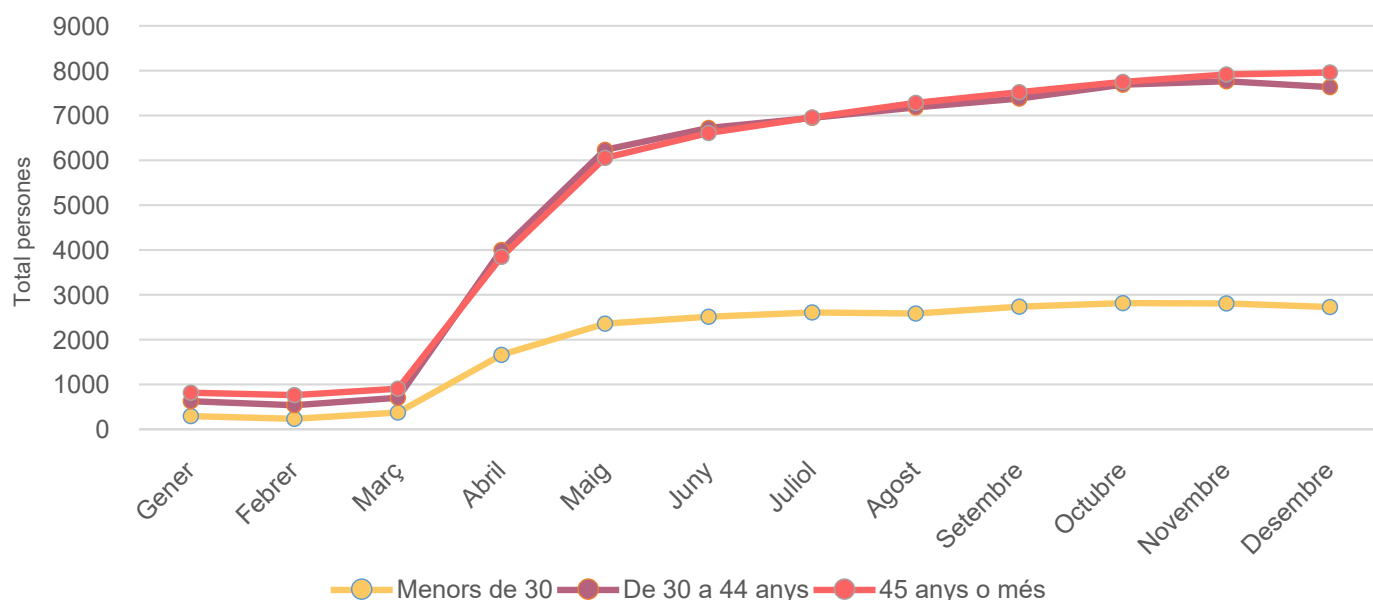

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Durant el 2020 les franges d'edat on es registren augments més importants de demandants d'ocupació són entre les persones menors de 30 i d'entre 30 i 44 anys.

Si ens endinsem en l'anàlisi de l'evolució del nombre de demandants d'ocupació ocupats (ERTO i millora d'ocupació) segons franges d'edat, observem un comportament molt similar. Les franges d'edat en les que es registren més demandants ocupats són 45 anys o més (7.960), 30-44 (7.633), i menors de 30 (2.727).

Demandants d'ocupació ocupats Bages segons edat | Any 2020

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

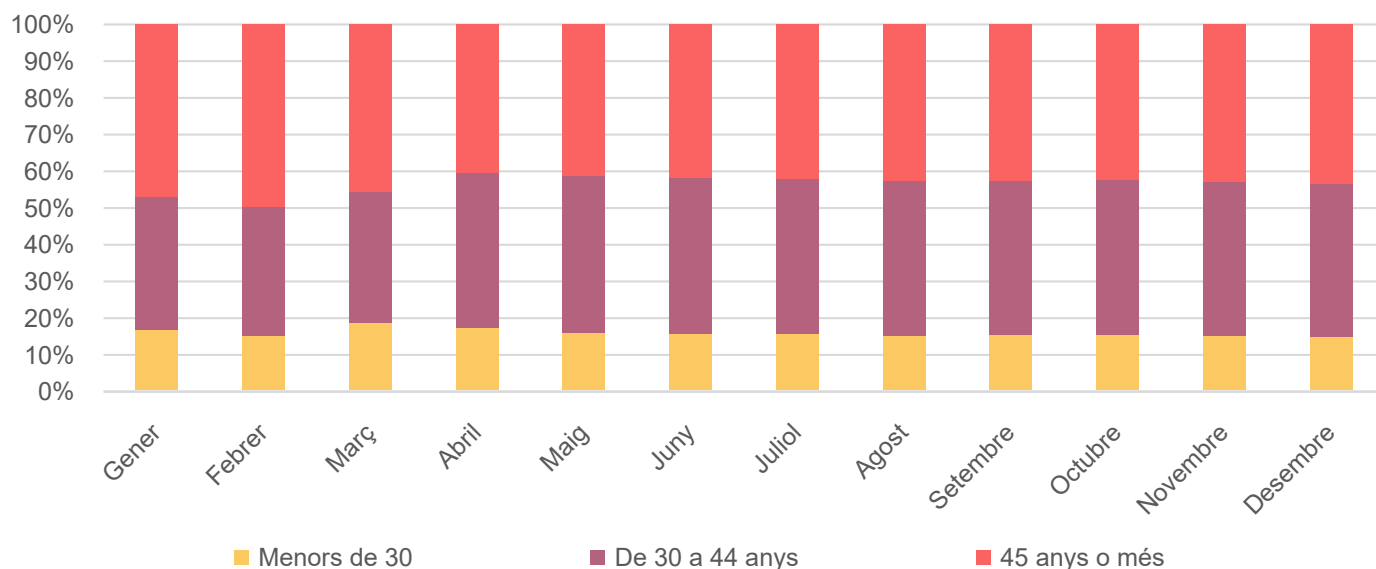
La franja que va registrar una major variació entre els mesos de març i abril va ser la de 30-44 (+82%), mentre que menors de 30 (+77%) i 45 o més (+76%). En el cas de la franja d'edat de 45 anys o més ha estat més constant i progressiu.

Entre els mesos d'abril i maig és la que registra un augment lleugerament més alt de demandants ocupats. En els mesos posteriors es produeix aquesta mateixa tendència, i de novembre a desembre mentre que en les franges de menors de 30 i de 30-44, disminueix el nombre de demandants ocupats, en el cas de 45 o més es produeix un lleuger increment.

De tota manera, malgrat aquestes lleugeres diferències, la proporció entre franges d'edat en demandants ocupats no ha variat al llarg de 2020. I per tant es podria afirmar que els ERTO provocats per la situació de pandèmia han afectat de manera molt similar a totes les franges d'edat.

Els ERTO provocats per la COVID-19 han afectat de manera molt similar a totes les franges d'edat.

Demandants d'ocupació ocupats Bages segons edat | Any 2020

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

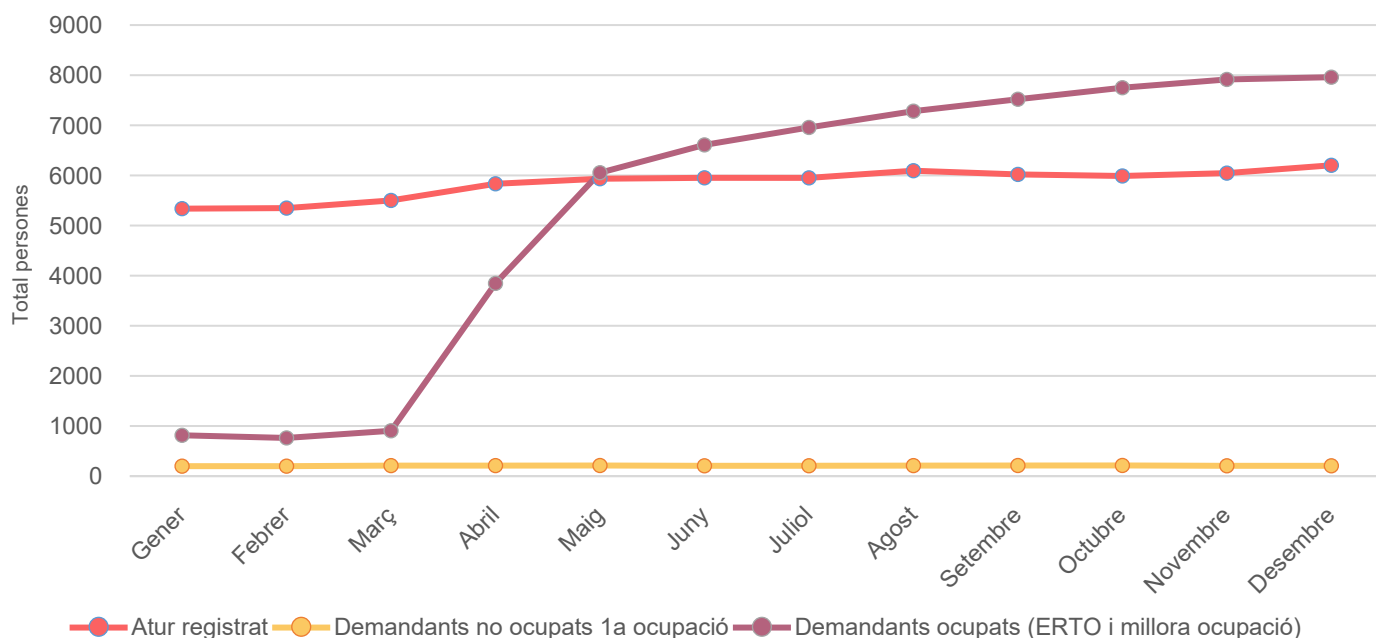
Evolució de les persones demandants d'ocupació de 45 anys o més

Pel que fa específicament la franja d'edat de 45 anys o més, objecte d'aquest informe, el mes de desembre de 2020 14.638 persones del Bages es trobaven inscrits com a demandants d'ocupació.

Aquesta dada suposa una variació respecte el gener del mateix any del 55% més, poc més del doble. Com s'ha vist l'augment més considerable es registra entre els mesos de març i abril degut a l'esclat de la pandèmia de la COVID-19.

Entre el gener i el desembre de 2020, l'atur de les persones de 45 anys o més, ha crescut un 14%.

Demandants d'ocupació de 45 anys o més | Bages 2020

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

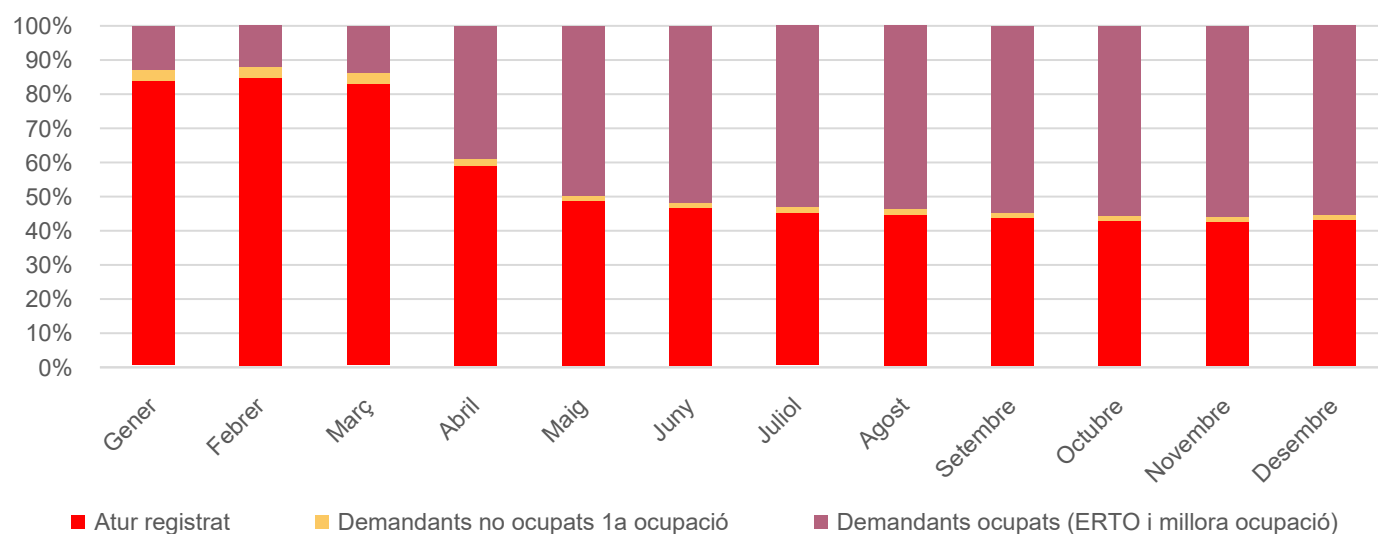
Segons la tipologia de la demanda el comportament és clarament diferenciat. A desembre de 2020, 6.202 persones d'aquestes edats estaven registrades a l'atur, fet que representa un creixement respecte el gener del 14%. Comparativament, el creixement és inferior en aquesta franja, (+14%) que entre el conjunt de la població (+19%).

Per la seva banda, com s'ha vist en l'apartat anterior, del total de demandants d'ocupació de 45 anys o més que es registraven al desembre, 7.960 eren demandants d'ocupació ocupats.

En aquesta tipologia és on s'ha produït l'augment més considerable entre el gener i el desembre (+89%); molt similar a l'augment dels demandants d'ocupació ocupats que s'ha produït entre el conjunt de la població (+90%).

Aquests canvis han provocat, com és obvi, un canvi en la composició per tipologies dels demandants d'ocupació. Mentre que el mes de gener, abans de l'esclat de la pandèmia, el demandants d'ocupació ocupats representaven un 13% del total de demandants, el mes de desembre, eren un 55%. Per la seva banda, del total de demandants, les persones en atur representaven el mes de desembre un 43%, davant el 84% que suposaven el mes de gener.

Demandants d'ocupació de 45 anys o més | Bages 2020

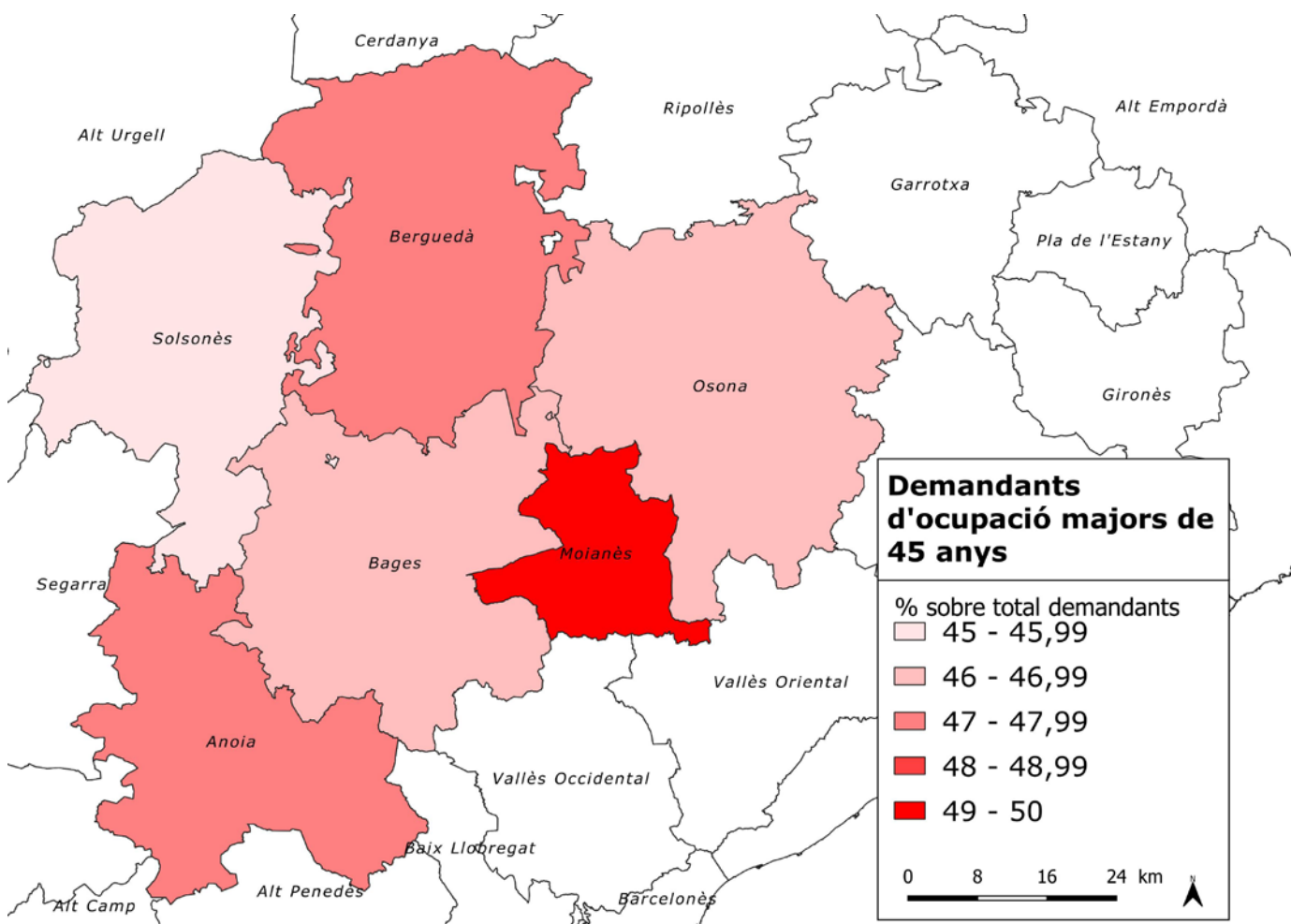
FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Comparativa territorial

Resulta d'interès realitzar una comparativa territorial del volum de demandants d'ocupació amb 45 anys o més. Al llarg dels propers mapes s'analiza quina és la proporció de persones demandants d'ocupació de 45 anys o més sobre el total de demandants, tant a les comarques de la Catalunya Central, com entre municipis a la comarca del Bages. Així mateix, es fa una comparativa territorial de la proporció de demandants ocupats de 45 anys o més sobre el total de demandants.

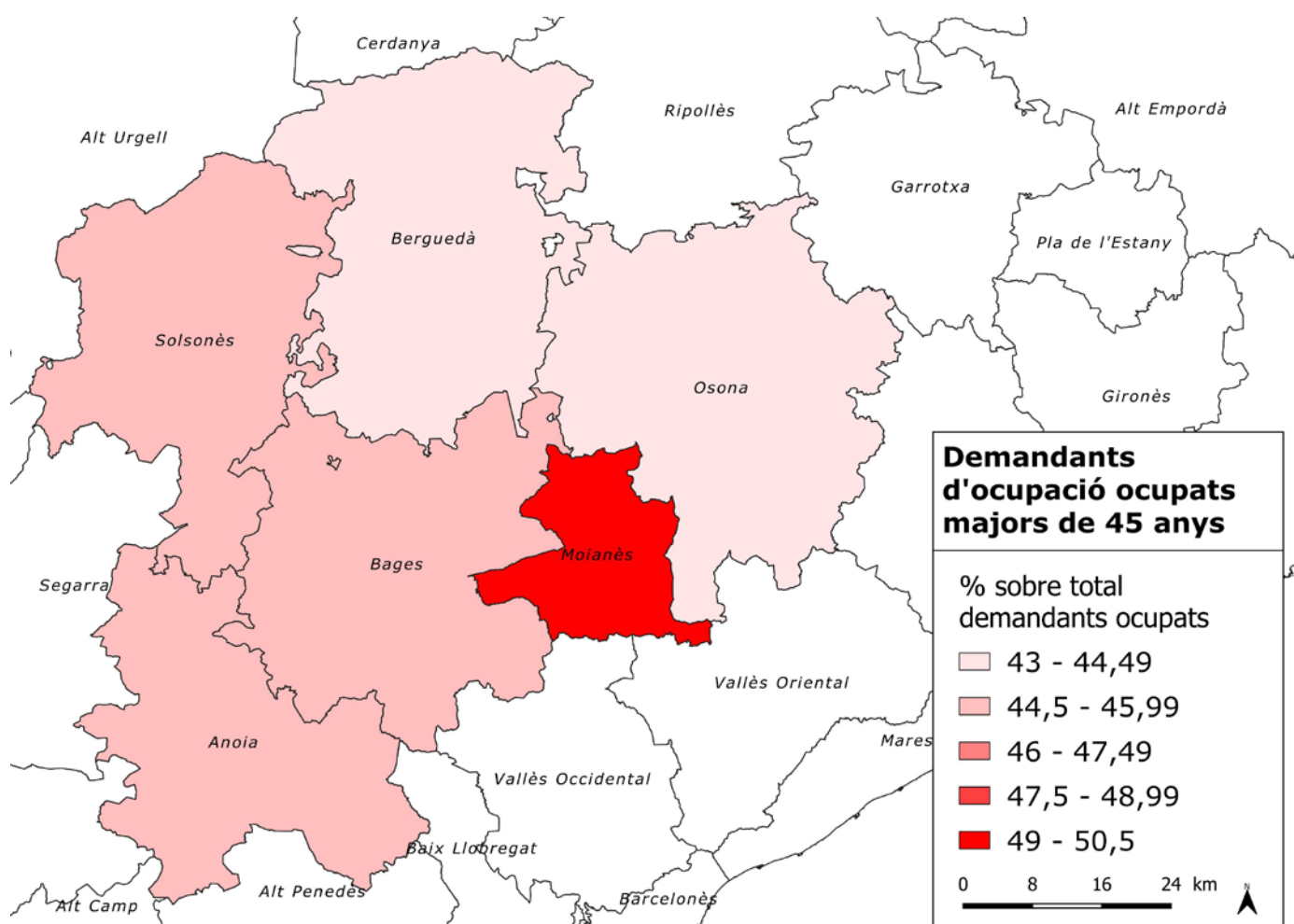
En el cas de les comarques de la Catalunya Central no s'observen grans diferències entre comarques. La que concentra una major proporció de demandants d'ocupació amb 45 anys o més és el Moianès. La meitat dels demandants d'ocupació d'aquesta comarca pertanyen a aquesta franja d'edat. Per darrere hi trobem l'Anoia (48%), el Berguedà (48%), el Bages (47%), Osona (47%) i el Solsonès (46%).

Totes les comarques de la Catalunya Central presenten una proporció molt similar de demandants d'ocupació de 45 anys o més sobre el total de demandants.

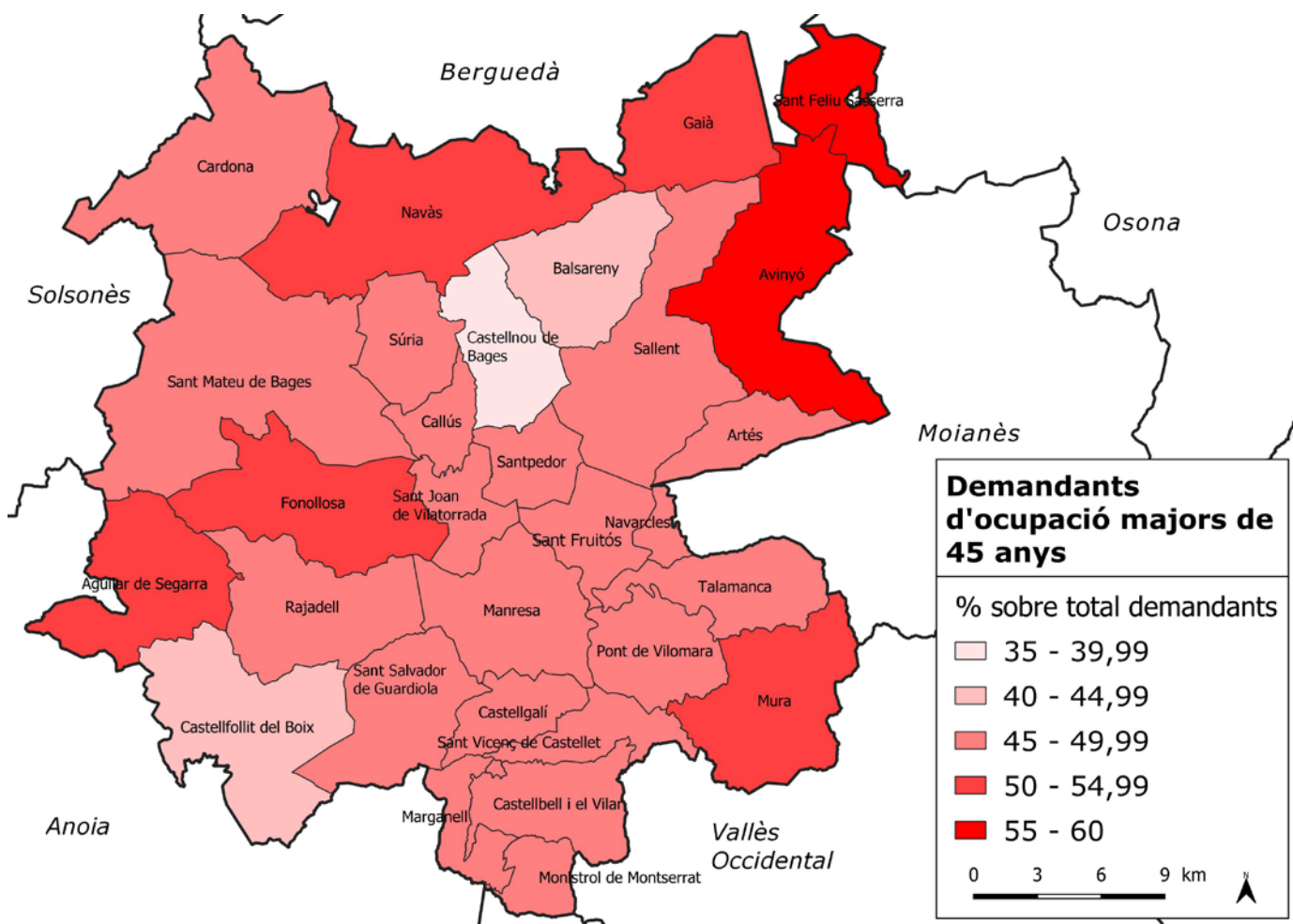
FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Pel que fa els demandants ocupats, que actualment majoritàriament aplega les persones en situació d'ERTO, les diferències entre comarques són més notables. La comarca que també presenta una major proporció de persones demandants ocupades, és el Moianès (50%). És a dir de totes les persones d'aquesta franja d'edat que estan inscrites com a demandants d'ocupació, la meitat es troben ocupades. Per darrere del Moianès se situen, l'Anoia (46%), el Bages (45%), el Solsonès (45%), Osona (44%) i el Berguedà (43%). De la Catalunya Central és la comarca on menys demandants de 45 anys o més es troben ocupats i en la que, es pot entendre, a aquesta franja d'edat, menys han afectat els ERTTO.

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

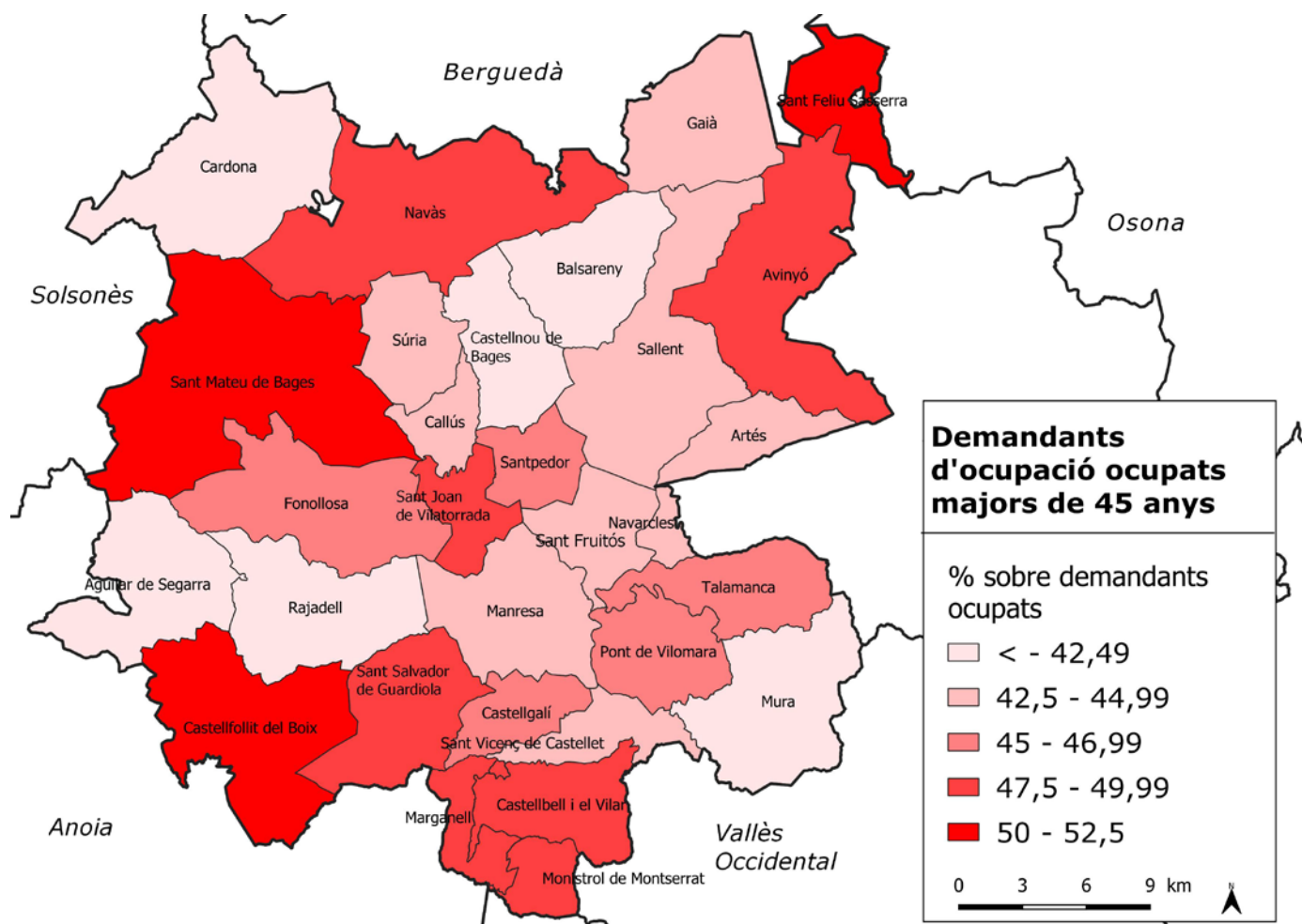
Entre municipis de la comarca del Bages, s'observen unes grans diferències, de més de 20 punts, en la proporció de demandants d'ocupació de 45 anys o més sobre el total de demandants. Els municipis amb una major proporció són Sant Feliu Sasserra, Avinyó, Gaià, Mura i Navàs. La majoria de municipis (18) se situen en una proporció d'entre el 45% i el 49,9%. S'observa una certa tendència a que els municipis amb menys població la proporció de persones de 45 anys o més demandants d'ocupació és més elevada. Per contra, en els que tenen major pes industrial la proporció és inferior que a la resta.

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Pel que fa les persones demandants ocupades amb 45 anys o més, també s'observen importants diferències entre municipis, de fins a 15 punts percentuals. Castellfollit del Boix, Sant Mateu de Bages, Sant Feliu Sasserra, Castellbell i el Vilar i Monistrol de Montserrat, són els que registren major proporció de demandants +45 ocupats sobre el total de demandants d'aquesta franja d'edat. La majoria de municipis se situen en la franja de 42,5 – 44,99%. Cal destacar que si bé no s'observa un patró i clara correlació, sí que hi ha una certa tendència a que en els municipis amb menys població, hi ha major proporció de demandants +45 ocupats sobre el total de demandants ocupats. Contrasta en aquest sentit Sant Joan de Vilatorrada, segon municipi de la comarca amb més població, que té una proporció de 47,86; i també a la part alta comarcal en demandants de 45 o més sobre el total de demandants (48,97%).

En la meitat dels municipis de la comarca més del 45% de demandants d'ocupació de 45 anys o més es troba en situació d'ERTO.

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Perfil dels demandants d'ocupació de 45 anys o més

Per tal de poder orientar de manera acurada les polítiques públiques d'ocupació dirigides al col·lectiu de persones de 45 anys o més resulta necessari no només conèixer l'evolució de les dades globals si no sobretot analitzar en profunditat el perfil de les persones demandants d'ocupació d'aquesta franja d'edat.

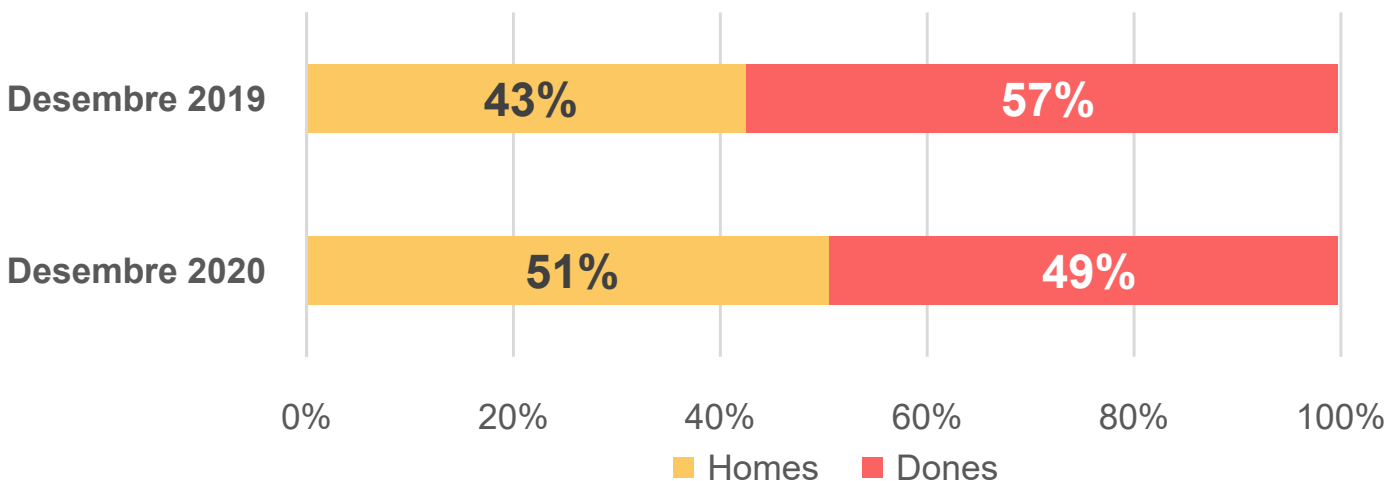
Al llarg dels següents gràfics es realitza un anàlisi dels demandants d'ocupació de 45 anys o més de la comarca del Bages segons el sexe, el nivell formatiu i el sector i secció d'activitat en el que treballaven o treballen.

En primer lloc, dels 14.873 demandants d'ocupació amb 45 anys o més a desembre de 2020, el 51% són homes i el 49% dones.

Una proporció clarament diferent respecte la de fa un any. El desembre de 2019, les persones d'aquesta franja d'edat demandants d'ocupació eren majoritàriament dones (57%), i els homes representaven un 43% del total. Per tant, observem com, l'augment de demandants d'ocupació del darrer any, provocat per la COVID-19 s'ha produït de manera més destacada entre els homes.

L'augment més considerable de demandants d'ocupació de 45 anys o més ha estat entre els homes.

Demandants d'ocupació +45 anys segons sexe | Bages 2020

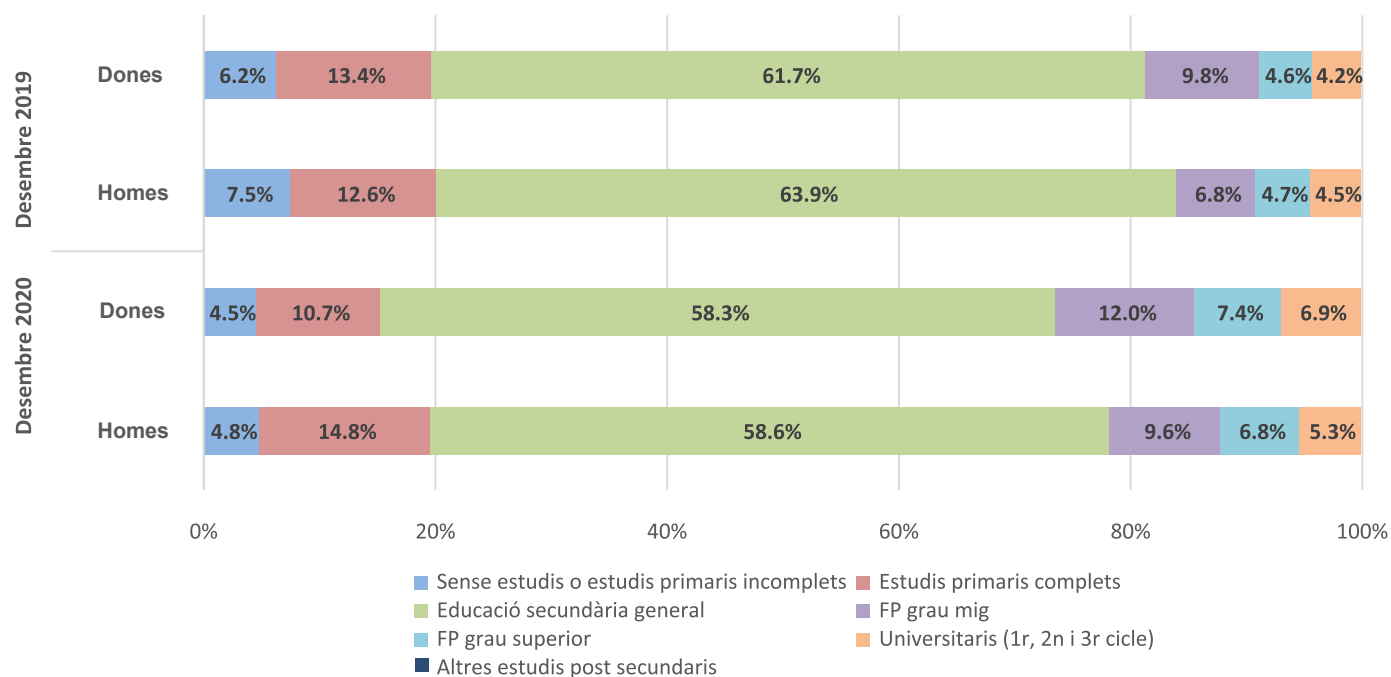

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Pel que fa el nivell formatiu, és important assenyalar d'entrada que la majoria de persones d'aquesta franja d'edat que a desembre de 2020 eren demandants d'ocupació tenien un nivell d'estudis d'educació secundària general (58%) seguits de les persones amb estudis post obligatoris. L'augment anual produït pels efectes de la pandèmia de la COVID-19 també ha provocat canvis clars pel que fa la distribució en nivell d'estudis, proporcionalment augmenten el nombre de persones demandants d'ocupació amb estudis post obligatoris (FP grau mig, FP grau superior o universitaris). Augment comprensible tenint en compte que l'augment més considerable de demandants ha estat de demandants ocupats, en sectors que han patit davallades de producció o restriccions sanitàries directes.

Les dones demandants d'ocupació amb 45 anys o més tenen un nivell formatiu superior al dels homes.

Demandants d'ocupació amb 45 anys o més segons sexe i nivell formatiu | Bages 2019 i 2020.

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

També s'observen clares diferències respecte entre dones i homes. Les dones de 45 anys o més demandants d'ocupació tenen un nivell formatiu més alt que els homes, i l'augment entre els demandants amb nivell post obligatori es produeix de manera més important entre les dones. Aquest fet, es produeix, conseqüència del sector d'ocupació majoritari d'ocupació així com de les condicions laborals.

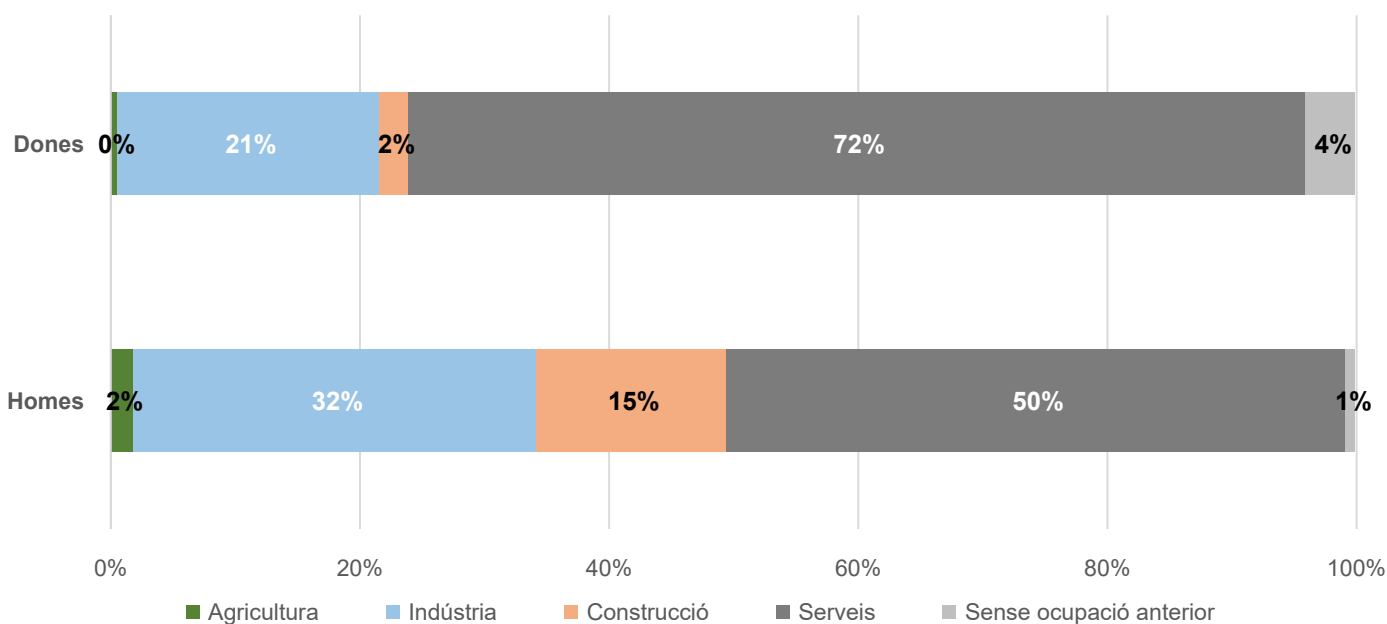
A desembre de 2019, les dones de 45 anys o més demandants d'ocupació amb estudis postobligatoris, eren un 18,6%. Un any després, a desembre de 2020, aquesta proporció ha augmentat fins al 26,3%. Del 9,8% amb FP de grau mig al 12%. Del 4,6% amb FP superior al 7,4%. I en el cas d'estudis universitaris de 4,2% a 6,9%.

Contrasta amb els canvis que es produeixen entre els homes. Mentre que en les dones, d'un any a l'altre, la proporció d'estudis primaris complets disminueix, en el cas dels homes augmenta. A desembre de 2019 representaven un 12,6% i a desembre de 2020 un 14,%. D'altra banda, si bé també es produeixen augments en la proporció amb estudis post obligatoris, són inferiors que en el cas de les dones. Els homes amb 45 anys o més demandants d'ocupació i estudis post obligatoris representaven a desembre de 2019 un 16%, i a desembre de 2020 un 21,7%.

Pel que fa el sector productiu, majoritàriament els demandants d'ocupació de 45 anys o més provenen del sector serveis, seguits de la indústria. Novament, en el sector, s'observen diferències notables entre dones i homes que permeten afirmar que perduren les desigualtats de gènere en el món del treball. Les dones que provenen del sector serveis (72%) representen un 20% més que no pas els homes (50%). I en el cas de la indústria la proporció d'homes (32%) és 10 punts superior que la de les dones (21%).

Més del 70% de dones demandants de 45 anys o més prové del sector serveis.

Demandants d'ocupació +45 anys segons sexe i sector | Bages 2020

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Si aprofundim aquest anàlisi per secció d'activitat observem tendències similars. En seccions com el comerç a l'engròs o al detall, la hostaleria, que més poden haver patit les restriccions sanitàries, hi ha més dones demandants d'ocupació que no pas homes. En canvi en indústries manufactureres o construcció, es registren major nombre d'homes demandants d'ocupació.

Demandants d'ocupació de 45 anys o més segons sexe i secció d'activitat | Bages, desembre 2020

	Homes	Dones	Total	Homes %	Dones %	Total %
Agricultura, ramaderia i pesca	135	36	171	2%	0%	1%
Indústries extractives	227	19	246	3%	0%	2%
Indústries manufactureres	2142	1504	3646	28%	20%	25%
Energia elèctrica i gas	5	4	9	0%	0%	0%
Aigua, sanejament i gestió de residus	59	24	83	1%	0%	1%
Construcció	1143	169	1312	15%	2%	9%
Comerç a l'engròs i al detall	1002	1303	2305	13%	18%	15%
Transport i emmagatzematge	405	95	500	5%	1%	3%
Hostaleria	330	615	945	4%	8%	6%
Informació i comunicacions	76	44	120	1%	1%	1%
Activitats financeres i d'assegurances	25	49	74	0%	1%	0%
Activitats immobiliàries	19	43	62	0%	1%	0%
Activitats professionals i tècniques	385	325	710	5%	4%	5%
Activitats administratives i auxiliars	834	1271	2105	11%	17%	14%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	288	236	524	4%	3%	4%
Educació	55	230	285	1%	3%	2%
Activitats sanitàries i serveis socials	122	550	672	2%	7%	5%
Activitats artístiques i d'entreteniment	105	113	218	1%	2%	1%
Altres serveis	79	226	305	1%	3%	2%
Activitats de les llars	7	194	201	0%	3%	1%
Organismes extraterritorials	2	1	3	0%	0%	0%
Sense ocupació anterior	71	306	377	1%	4%	3%
Total	7516	7357	14873	100%	100%	100%

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades de L'Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Conclusions

- El reial decret de 14 de març pel qual es declarava l'estat d'alarma suposa un punt d'inflexió en l'evolució de la situació laboral de moltes persones i en els principals indicadors del mercat de treball. Entre els anys 2016 i 2020 el nombre de demandants d'ocupació a la comarca del Bages s'ha gairebé triplicat. I entre els mesos de març i abril de 2020, just en el moment d'esclat de la pandèmia a l'estat espanyol, es va produir un increment del 40%.
- El fort increment de demandants d'ocupació que es produeix el mes d'abril de 2020 es registra especialment en demandants ocupats degut als ERTO provocats per la COVID-19. El nombre de demandants ocupats creix en prop d'un 90%.
- Les franges d'edat en les que durant el 2020 es registren increments més importants de demandants d'ocupació és la de menors de 30, i entre 30 i 44 anys. En canvi, els ERTO han afectat de manera generalitzada per igual a totes les franges d'edat.
- Entre les persones de 45 anys o més l'increment de l'atur registrat ha estat inferior que en la resta de franges. Com en la resta de franges l'augment més considerable que es produeix és de demandants ocupats. Entre gener i desembre de 2020 s'incrementa el nombre de demandants ocupats de 45 anys o més en un 89%.
- Entre municipis de la comarca del Bages es produeixen grans diferències pel que fa proporció de demandants d'ocupació de 45 anys o més. Els municipis de la comarca amb menys població i més rurals tendeixen a tenir una major proporció de demandants d'aquesta franja. En canvi, en els municipis amb major pes industrial, els nivells que es registren són inferiors a d'altres.
- L'augment més considerable de demandants d'ocupació de 45 anys o més s'ha registrat entre els homes. El mes de desembre de 2019 del total de demandants d'ocupació d'aquesta franja d'edat, el 57% eren dones, i un 43% homes. En canvi, el desembre de 2020 després de la gran afectació de la pandèmia, les dones representen un 49% i els homes un 51%.
- Les dones demandants d'ocupació amb 45 anys o més tenen un nivell formatiu més alt que els homes. Del total de dones demandants d'ocupació d'aquesta franja d'edat un 26,3% disposen d'estudis post obligatoris, enfront del 21,7% de dones. Tant en el cas d'homes i dones els augments més considerables s'han produït en persones amb un nivell formatiu més alt.
- Les professions continuen tenint gènere. S'observen grans diferències entre dones i homes pel que fa sector productiu i secció d'activitat. Un 72% de les dones demandants d'ocupació de 45 anys o més prové del sector serveis, enfront del 50% dels homes. En el cas de la indústria la relació és inversa. Un 32% dels homes demandants d'aquesta franja prové d'aquest sector, enfront del 21% en el cas de les dones.

Notes metodològiques

“L’Impacte de la COVID-19 en la situació laboral de les persones de 45 anys o més de la comarca del Bages” s’ha elaborat a partir de les dades del mercat de treball recollides a l’Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu de la Generalitat de Catalunya. Totes les dades recollides provenen d’aquesta font i han estat tractades per part del Consell Comarcal del Bages per a l’elaboració de les taules, gràfics i mapes que conté l’informe.

Tots els anàlisis s’han realitzat en base a les dades globals de demandants d’ocupació ja que conté totes les tipologies (atur registrat, demandants ocupats, resta de demandants). D’aquesta manera es poden conèixer i estudiar amb major exactitud els efectes de la pandèmia en el mercat de treball.

El tercer apartat de l’informe conté l’anàlisi del perfil de demandants d’ocupació d’aquesta franja d’edat. En aquest sentit, s’han pres com a referència les variables establertes per part de l’Observatori del Mercat de Treball i el Model Productiu: sexe, nivell formatiu, sector productiu i secció d’activitat (d’acord amb la Classificació Catalana d’Activitats Econòmiques de 2009).

A continuació es defineixen els principals conceptes emprats a l’informe:

Atur registrat: són les demandes d’ocupació que estan actives l’últim dia laborable de cada mes i que compleixen els criteris estadístics per mesurar l’atur registrat establerts en l’Ordre ministerial d’11 de març de 1985 (BOE de 14 de març de 1985). No inclou:

- Les persones treballadores ocupades que sol·liciten un treball per compatibilitzar-lo amb l’actual o canviar-lo pel que ocupen. Les persones que estan en suspensió o reducció de jornada per un procediment de regulació d’ocupació.
- Les persones treballadores sense disponibilitat immediata per treballar o en situació incompatible amb el treball. Inclou: les persones jubilades, pensionistes d’invalidesa absoluta o gran invalidesa i majors de 65 anys. Les persones treballadores en situació d’incapacitat laboral transitòria o baixa mèdica. Les persones demandants que estan complint el servei militar.

- Estudiants d’ensenyament oficial reglat menors de 25 anys o que superen aquesta edat però són demandants de primera ocupació. I les persones de formació ocupacional que compleixin les condicions següents: les seves hores lectives superin les 20 hores setmanals, tinguin una beca de manutenció, siguin demandants de primera ocupació.
- Les persones treballadores que demanden exclusivament una ocupació de característiques específiques. Les sol·licitants d’una ocupació a domicili, un període inferior a tres mesos o una jornada setmanal inferior a 20 hores. Les que s’inscriuen com a requisit previ per participar en un procés de selecció per un lloc de treball determinat. I les que sol·liciten un treball exclusivament per l’estranger.
- Els treballadors eventuais agraris beneficiaris del subsidi especial per atur, mentre l’estiguin rebent o mentre no hagi passat un període superior a un any des del dia del naixement del dret.
- Els demandants registrats com a aturats que es neguen injustificadament a participar en cursos de formació ocupacional.

Demandants d’ocupació: persones treballadores que s’inscriuen per a la recerca d’una ocupació amb diferents objectius. Per la millora de la que ja posseeixen (intermediació laboral). Per rebre altres serveis aliens a la intermediació (orientació per a l’autoocupació, formació ocupacional,...). O perquè s’hi han d’inscriure obligatòriament per percebre una prestació contributiva o un subsidi. La demanda d’un treballador pot estar en tres situacions administratives: alta (amb plena disponibilitat per als serveis sol·licitats), suspesa (temporalment), o baixa (que no té disponibilitat perquè no sol·licita ja els serveis o aquests han estat satisfets). Les demandes en alta tenen una vigència i requereixen ser renovades periòdicament. La falta de renovació suposa el pas a la situació administrativa de baixa.

En l’informe s’inclouen únicament les demandes d’ocupació actives, que estan en alta o suspensió el darrer dia del mes de referència, i sol·liciten participar en la intermediació laboral.

Les demandes d’ocupació es classifiquen en 2 grups: atur registrat i demandes de treballadors no aturats.

Demandants d'ocupació ocupats: inclou les persones treballadores ocupades que sol·liciten un treball per compatibilitzar-lo amb l'actual o canviar-lo pel que ocupen. Les persones que estan en suspensió o reducció de jornada per un procediment de regulació d'ocupació. En la situació actual és on queden incorporades el conjunt de persones que es troben en situació d'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació.

La dada s'obté restant l'atur registrat i la resta de demandants d'ocupació, a la xifra total de demandants d'ocupació.

Resta de demandants d'ocupació: inclou les persones les persones jubilades, pensionistes d'invalidesa absoluta o gran invalidesa i majors de 65 anys. Les persones treballadores en situació d'incapacitat laboral transitòria o baixa mèdica. Les persones demandants que estan complint el servei militar. Estudiants d'ensenyament oficial reglat menors de 25 anys o que superen aquesta edat però són demandants de primera ocupació. I les persones de formació ocupacional que compleixin les condicions següents: les seves hores lectives superin les 20 hores setmanals, tinguin una beca de manutenció, siguin demandants de primera ocupació. Les persones treballadores que demanden exclusivament una ocupació de característiques específiques. Les sol·licitants d'una ocupació a domicili, un període inferior a tres mesos o una jornada setmanal inferior a 20 hores. Les que s'inscriuen com a requisit previ per participar en un procés de selecció per un lloc de treball determinat. I les que sol·liciten un treball exclusivament per l'estranger. Els treballadors eventuais agraris beneficiaris del subsidi especial per atur, mentre l'estiguin rebent o mentre no hagi passat un període superior a un any des del dia del naixement del dret.

**CONSELL COMARCAL
DEL BAGES**

**Ajuntament
de Manresa**